

PLATTDÜÜTSCH IN DE KARK

NEDDERSASSEN BREMEN E.V.

To 'n Nadenken

Kraft un Toversicht dör Lucht un Wind – ok in sturen Tieden

De Welt liggt noch in 't Düüstern, do ik froh an d' Morgen de Trappen an d' Diek hooggah. Sehn kann ik blot en beten, man dat is to minn, as dat ik mit Sekerheid seggen kunn, of ik wükelk de Överkant van d' Jadebost utmaken kann. Indes ik an keiern bün, weiht de Wind um mi to. Kold un frisk is dat an disse Vörjahrsdag, knapp en paar Daag na Oostern. Man daar doo ik nich up achten. Ik kiek in de Feernte, denn mien Gedanken maakt sük ok al up 'n Keierpadd.

»De Welt liggt noch in 't Düüstern«, mummel ik so vör mi hen. Haast kien Satz schient beter dat to beschrieven, wat een in uns Welt upstünds to sehn kriegt: Regerens staht sük füünsk tegenöver un ok de Minsken hier in Düütskland seht mit Sörge up de Pries för Benzin un Diesel, de doch wiederhen umhoogklautert, wenn ok de Regeren al daarup ingahn is. Krise, Krieg of Nood sünd en Deel van d' Olldag för völe Minsken; dat kann dör egen Beleevnissen wesen of dör de Biller un Narichten, de wi in de Medien to sehn kriegt. »Un nu?«, seggt mien Binnenstimm mitmaal daartegen. »All Hoop för en beter Tokummst un all Toversicht för en good Mitnanner toschann gahn laten?«

För en Moment stell ik mien Binnenutspraak torügg. Even düüdt de eerste Strahlen van Gold, Orange un Dunkelrood up dat Sünnpatrecken hen. Lucht kummt in de Welt un mit dat Lechtworden kann ik ennelk ok wedder mehr sehn van dat, wat um mi to is: de Loop van de Waterkant, dat een of anner Huus, in de Minsken noch slaapt of waar dat Lucht in de Fensters mi wiest, dat daar Minsken ok al togang sünd. Ik laat mien Blick en Sett swalken. Sacht un sinnig warmt un starkt mi daarbi dat upkomend Lucht. De scharpe Kolle geiht hen un daarmit ok mien lepe Gedanken. Dat Sünnpatrecken hett mi besinnt an dat Verspreken van Jesus, in dat Christenminskén hör Gloov sett: »Ik bün in disse Welt komen as en Lucht, dat kieneen, de an mi glööv, in 't Düüstern blieven mööt.« (Joh 12,46). Dat maakt Hoop in mi waak un giff Kraft in d' Gloov. De Spröök wiest: Ik mööt nich moodlos worden un mi nich alleen föhlen, wenn 't in de Welt un in mien

Leven maal nich alls up Stee is un ik nich futt neje Perspektiven sehn doo. Nee, ik dröff mi böht weten van de Gedanke, dat Jesus, nett as dat Lucht, elke Dag wedder an mien Sied kummt un ik in de Leevde, mit de Gott uns över de Maten geven hett, ok mien Weg neei mit hum finden word, wenn ik mi daarup inlett. Ik mööt nich alls alleen dörstahn. Wat för en Verlichtern – wat för en Befrejen!

Dat Lucht van de Sün, de nu ok al haast vull to sehn is, deit good. De Wind weiht mi in 't Gesicht. De Röök van de Soltmeden stiggt in mien Nöös un de Stimmen van anner Minsken, de en beten oflegen tegen mi up de Diek staht, kummt in mien Ohren. Ik höör Anliegens, Wünsken un Sörge van mien Mitminskén, de dat de Wind anvertraut hebbt. Minsken, de mi egentlik frömd sünd, koomt mi unverwacht dichterbi. Mit hör hebb ik mit eens wat to doon un se mit mi. Wi all wordt upnahmen in en Gemeenskupp, tosamend an dör Lucht un Wind. »Dat also giff uns Oostern un naast denn Pingsten.«, segg ik luud un fang to smüsterlachen an.

De Welt leeg noch in 't Düüstern, do ik froh an d' Morgen de Trappen an d' Diek hooggung. Man nu schient alls van Lucht un Wind lecht un vullmaakt – Kraft un Toversicht ut Oostern un Pingsten in sturen un villicht düstern Tieden.

*Thees Becker, Prädikant
ut Hörsten bi Freborg in 't
Harlingerland*

Wi heft 'n wichtige Stimm verloren

Afscheed van Traugott Wrede

Wi truurn üm Pastor i.R. Traugott Wrede. He hett disse Welt an'n 26. Januar för immer verlaten – mit 74 Johr.

2017 hett Traugott Wrede de Pfarrstee van Plattdüütsch in de Kark kommissarisch övernahmen un hett daarför sörgt, dat de Arbeit wiedergahn kunn. Pastorin Anita Christians-Albrecht harr de Stee wesselt. Traugott Wrede hett daar sovööl Gefallen an funnen, dat he daarbi bleben is: Plattdüütsch laggt hüm an't Hart, in Predigt un Literatur, Gottesdeenst un Musik. För de Plattdüütschen weer he al lang kien Unbekannten mehr: As Rektor van't Pastoralkolleg in Loccum harr he siet 2008 al dat Plattdüütsche Pastoralkolleg mit organiseert. Traugott Wrede weer 2017 Vörsitter van de AG Plattdüütsch in de Kark - de Gründung van de Vereen Plattdüütsch in de Kark e.V. weer ohn hüm nich denkbar west. He weer ok Vörsitter van de Plattform Plattdüütsch. Dat is he bleben – hier kunn he sük för Plattdüütsch över de Grenzen van Bunneslänner weg insetten.

Traugott Wrede weer'n Översetter – vör allem Texten ut de Bibel hett he geern överdragen: Van Hochdüütsch na Plattdüütsch, man ok mal van Hebräisch of Griechisch na Platt. Dat neje Plattdüütsche

Lektionar hett he 2020 mit up'n Weg bracht. Un de »Översettertagung« in Hermannsburg is nu al bald Tradition.

Plattdüütsch – dat sünd nich bloot »Döntjes« un Satzen to'n Smüstern, Plattdüütsch mutt man as Spraak ernst nehmen – dat weer Traugott sien Menen.

Dit Ansinnen hett he unner de Lüü bracht: Of an'n Stand up de Karkendagen (toletzt 2025 in Hannover), in sien plattdüütsche Gottesdeensten oder bi de Rüstied mit Lektor*innen un Prädikant*innen. Of as Vörleser bi uns Familienseminar in Hermannsburg oder bi't Plattdüütsche Kolleg in Loccum - Traugott hett uns immer wiest: Dat Evangelium, de »gode Böschkupp« geiht up Platt! Un immer wenn he see: »Nu mutt ik mal up Hochdüütsch wieder maken«, denn wüssen wi: Nu kummt wat besünners Wichtiges to Plattdüütsch in de Kark.

Traugott Wrede hett noch vööl vör hat – u.a. hett he sük för'n Wiehnachtsoratorium up Platt stark maakt un'n Seminar över plattdüütsche Literatur in'n Sinn hat. Nu is dat an uns un annern, sien Projekten wieder to föhren un hüm to gedenken.

Traugott Wrede fehlt.

In'n Naam van de Geschäftsstee Plattdüütsch in de Kark

Pastorin Imke Schwarz

»Tüschen Himmel un Eer«

Seminardag in Potshusen

Himmelfahrt un Pingsten – dat is so schwer to verklaren!

Wo krieg ik daarto bloot ´n Andacht hen? 11 Deelnemers hebbt sük an disse Upgaav ran waagt un unner dat Leit van Reina van Dieken, Thees Becker un Imke Schwarz een Dag lang in´t Ev. Bildungszentrum Potshusen een Schrievwerkstee mitmaakt. Unner dat Motto »Tüschen Himmel un Eer – Texten to Himmelfahrt un Pingsten« sünd hier an´n 11. April bannig goode Andachten entstahn un wi all hebbt murken: Van Himmelfahrt un Pingsten lett sük lebennig un sogar lüstig vertellen!

Imke Schwarz

Podcast »Up Keierpadden«

Hest du al rinhöört?

Noch nich? Denn man to! »Up Keierpadden«, de plattdütsche Podcast mit Imke Schwarz un Benita Brunnert giff dat nu siet twee Johr un 24 Folgen. De beiden unnerhollen sük över God un de Welt, sünd över verscheden Themen togang un keiern immer weer up neje Padden. Daarbi blieben se nich alleen: De Schauspöler Christian Richard Bauer weer al daarbi, ebenso de Landwirtin Tanja Harms un de Danzlehrerin Kerstin de Vries.

Finnen kannst du de Podcast bi Spotify un Deezer. Du kannst hüm ok up de Homepage van Plattdütsch in de Kark hören: www.plattduetsch-in-de-kark.de. (Scan den QR-Code)

Wenn ji Ideen hebbt, waaröver Imke Schwarz un Benita Brunnert mal snacken sölen, schrievt hör: imke.scharz@evlka.de, benita-brunnert@freenet.de

Imke Schwarz

Bild: Stefanie Roth Fotogalerie

*Up Gott hoff ick to
darüm bin ick nich bang;
wat kann de Minsch mi doon?
Ps 56, 12*

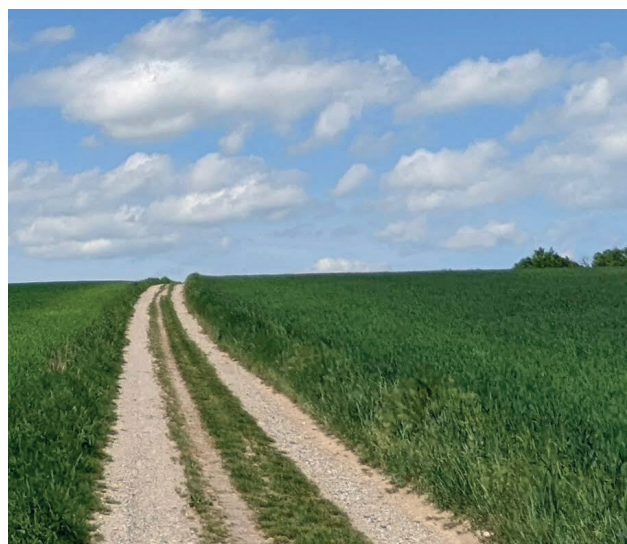
Plattdüütsch wannelt sük

Plattdüütsch Pastoralkolleg 2026 in Loccum

Ok düt Johr hebbt interesseerte Plattdüütsche sik wedder in Loccum drapen, üm sik över »Moderspraak un Vaderunser – Plattdüütsch wannelt sük« to informeren un mit dat Thema to warken. Vunjohr hebbt en Barg Lüüd an de 09. Dag vun de tweete Maand de Weg na dat Kloster Loccum funnen. Bummelig veertig Fruuns- un Mannslüüd harrn sik anmellt.

Dat güng ok na dat Begröten foorts mit en Vödrag un Diskereren los. Prof. Dr. Doreen Brandt vun de Uni Oldenburg hett över de Wannel vun de Spraak vertellt. So weer ok de Titel: »Plattdüütsch wannelt sük«. Ok de »geslechterinklusive Spraak« weer de tokamen Dag in en annern Vödrag vun Nina Jaeschke (Studienzentrum der EKD für Geschlechterfragen) Thema un ünner dat Leit vun Imke Schwarz un Friederike Goedicke gev't Warkeree in Gruppen över »Wat düür ik up Platt noch seggen un wat nich?« Ok de Fraag wat dat denn för de Gottsdeenst bedüden mag, worr stellt un dorto hebbt de Deelnemers Gedanken un Fragen sammelt. Ok de Schauspeler Christian Richard Bauer weer to Gast. He hett en kortwielig Vödrag över dat Plattdüütsch in'n Theater geven un ok en Uttuschk weer dorbi. An drütten Dag geev dat denn Impulsen un Warkstee vun un mit Elisabeth Rabe-Winnen vun dat Zentrum für Gottesdienst in Hildesheim ünner de Överschrift »Wat giff't Nejes in de Liturgische Spraak?« un an de Namiddag Gruppenarbeit in en Schrievwarkstee. Un an de veerte un letzde Dag weer denn noch Christiane Ehlers vun dat Nedderdüütsch-Sekretariat in Hamborg to Besöök – ünner de Titel »Na vörn kieken – mit Platt in de Tokumst« geev se us Impulsen mit op de Weg. Veel »Input« geev dat för de Deelnemers, de sik twü-

schendörch un ok avends noch tohoop funnen un diskereert un uttuuscht hebbt. Andacht, Gottsdeenst un

Avendmahl dörven nich fehlen, dat is kloor. Dat weer wedder een wunnerboor Veranstalten un ik denk, all tohoop sünd al lüschen op tokamen Johr!
Niels Tümmler

Lidmaatenversammeln

2026 wer us Lidmaatenversammeln in Celle. Sonnavend, 21.03.2026 wern Gast bi de Stadtkarkengemeen in Celle. Meist 20 Lue wern up us Inlaaden kamen. To Anfang hebbt wi an de dacht, Carstende in de Tied siet de vergahn Lidmaatenversammeln sturwen sind. Nah de Berichte över dat Meiste ut de Berichte hebbt wi al schreven - von Imke Schwartz, de Beupdragte vör plattdüütsch Verkündigung, un den Vörstand wurd de Jahresreken 2025 behandelt. De Kassenprüverin hett beschienigt, dat de Vörstand ordnungsgemäß mit dat Geld umgaahn is un de Lidmaaten hebbt den Vörstand Freespraak

*Seker di den Dag
Mitgliederversammlung 2027
in'n Schapstall Jarlingen (Walsrode) an'n 13.03. mit Wahl vun
den Vörstand. Un denn*

- 2028 in Cloppenburg
- 2029 in Oldenburg

gewen. Den Huushaltsplan för 2026 wurd beschnackt un den tostimmt. Wi rekennt mit 50.250,00 € Innahmen un Utgawen von 42.800,00 €. Wi dröft up Kollekten hoffen, de von de Landeskark fastsett sind. Un in den Utkieop de kamen Johr möt wi us över us Finanzen kein Sorgen maaken. Denn hett de Lidmaatenversammeln noch fastlegt, dat Ute Puls

ut Ollnborg de Kasse 2026 prövt. Denn wurd noch över ünnerscheedlich Saken schnackt.
Carsten Möhlenbrock

Bock up Platt kürn

Narichten up Platt in Whatsapp praten/schnacken/küren

Herzlich willkommen in meiner Whatsapp-Gruppe! Sie ist eine Gruppe des Vereins »Freundeskreis Wasserschloss Ovelgönne e.V.« in Bad Oeynhausen.-Ei-

Foto: Dieter Obermeyer

darauf haben, sich miteinander von überall her per Sprachnachricht auf Plattdeutsch zu unterhalten.

Die Whatsapp-Gruppe »Bock up Platt kürn« besteht aus Teilnehmenden mit und ohne Seh Einschränkung.

Da die Sprachausgaben auf den Endgeräten unserer blinden und hochgradig sehbehinderten Gruppenmitglieder auf Plattdeutsch geschriebene Texte

unbrauchbar aussprechen, bitte ich Euch alle darum, keine auf Plattdeutsch

geschriebenen Textnachrichten in die Gruppe zu senden. Schon an dieser

Stelle ein dickes Dankeschön dafür.

Ich freue mich schon auf viele nette Sprachnachrichten eurerseits unter der Mobilfunknummer

> +49 1 71 4 48 86 94.

Es grüßt Euch Mona Heynemann aus Löhne in Westfalen.

dinghausen. Sie trägt den Namen »Bock up Platt kürn« und richtet sich an alle ab 18 Jahre, die Lust

»De Plattdüütschen pilgern na Verden«

Groot Tosamenkomen bi'n Gottsdeenst an'n 7. Juni

In'n Sömmer willn wi uns up Padd maken - un all mitnanner na 'n plattdüütschen Gottsdeenst in Verden pilgern. Unner dat Motto »Plattdüütsche pilgern na Verden« fiern wi 'n Zentraalgottesdeenst mit Theaterspööl un Musik! Mit daarbi sünd de Gospelchor St. Andreas ut Cloppenbürg un de Musikerin Sabine Santjer (vörmals Hermann) ut Oostfreesland (nu Oldenbürg). Egens för de Gottesdeenst hett sük 'n Projekttheatergrupp gründt un spöölt Szenen to dat Thema »Pilgern«.

> Wennher? Sönnitag, 7. Juni, 14 Ühr

> Wo? St. Johannis-Kark in Verden (Ritterstraße, 27283 Verden)

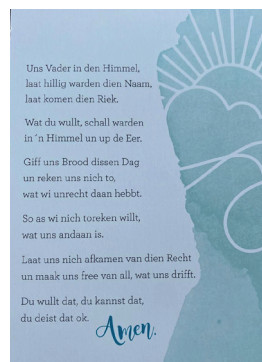
> Un daarna? Gifft dat Koffje, Kook un noch 'n Konzert van de Musikers.

Koom vörbi - wees daarbi!

Eene Kart to'n anhören

'Use Vader' beden to'n lesen un hören

Use Vader - beden up platt is nochmal wat intensiver. 'Ick verstah platt un hör dat so geern - leider heff ick dat nich vun mien Öllern un Grootöllern lehr't'. Keen*e kennt dat nich. Eene Kart mit QR-Code as Verbinning to een Anhördatei bringt Lesen un Anhören tosamen. So versökt wi, Plattdütsch nich blots in'n Gottesdeenst ünner de Minschen to bringen.

Bibel in Platt up de Spoor

Fahrt na Lübeck un Barth in September

2024 hebbt wi ´n Reis na Herrnhut anboden. De daar-bi weern, hebbt seggt: »Mooi, wenn dat so´n Fahrt mal weer giff't!«

Wi nehmen jo bi't Word un dat sall weer losgahn - Richtung Ostsee: Van´n 16. - 20. September 2026 willn wi mit´n Bus na Lübeck un Barth fahren.

In Barth kieken wi uns dat Bibelzentrum an: Wi kriegen daar u.a. de ollste plattdütsche Bibel-Översetten van Johannes Bugenhagen to sehn un köönt sülvst as »Bookdrucker« aktiv worden. Johannes Bugenhagen (de »plattdütsche« Reformator neben Luther) begleit´t uns ok in Lübeck, u.a. na de Katharinenkark. Wi kriegen wat to weten över dat eerste plattdütsche Gesangbook un unnernehmen een Utflug na Stralsund. Begleiten deit uns as Referent Thees Becker - he is Prädikant, studeert Theologie un forsch't u.a. to Johannes Bugenhagen.

Ünnerbracht sünd wi in Hotels (Eenzelzimmers). De Fahrt köst 945 Euro - daar sünd u.a. de Busfahrt, Övernachtungen, Halbpension un de Utflüüg un Besichtigungen mit binnen. För de Översetters van de Losungen giff't de Vereen Plattdütsch in de Kark een Toschuss van 300 Euro pro Person.

Anmellen doont ji jo bidde direkt bi dat Reiseunnennehmen Gottwald unner info@gutelaunereisen.de.

Ik frei mi, wenn wi mitnanner unnerwegens gahn! Beste Gröten, Imke Schwarz

Bild: Bibelzentrum Barth

Nu vörmarken

Losungen up Plattdütsch 2027

Mit Plattdütsch dör dat Jahr: Dat geiht am besten mit uns plattdütsche Losungen. Wi freien uns un sünd dankbar, dat wi de Losungen ok för 2027 weer anbeden köönt! De Översetter*innen sünd flietig

daarbi. De Losungen kriegen ji för söben Euro dat Stück. De Versandkosten komen daarto. Ji köönt jo nu al för de Bestellung vörmarken laten bi Kathrin Linkersdörfer: kathrin.linkersdoerfer@evlka.de

De Nacht geit dör de Felder (H. A. Hoops 1922)

1. »De Nacht geit dör de Felder;
de Man kickt up de Wälder
un Dorp un Stadt hendal.
Dat Hasten un dat Jagen,
dat Winnen un dat Wagen
hört up, un still is Larm un Qual.

2. Ok du schast still nu wesen,
mien Seel, un schast genesen
von all', wat krank di makt.
Dien Herrgott will di hegen,
will as sien Kind di plegen,
de as dien Mudder for di wakt.

3. De Steern, dat sind sein Ogen
an'n Himmel, an den hogen,
he sutt all use Not.
De Nachtwind sind sein Hannen,
de striekt doer alle Lannen
und mackt all usen Schaden good.

4. Un wullt sien Hart du kennen,
mußt di to Jesus wennen;

De Bremer Pastor H. A. Hoops het neben sien Warken as Theologe uck Leeder un Gedichte up Platt schreeben. Een Abendleed eene ganz bekannte Melodie stellt wi hier vör.

wo is sein Hart so good!
He hett for us hengeben
sein hoget, weertet Leben,
is for us gahn in bittern Dood.

5. Mußt an sien hart di leggen;
dien weenend Og mutt seggen:
Ick dank di dusendmal!
Mußt trolich to em beden,
denn kummt in di sein Fräden,
un still is alle Larm un Qual.«

(Melodie: Der Mond ist aufgegangen)

Wat noch so giff

Bämsen Dagfohrt 2026

Tó n 78. Mol giff dat vunjoht de Dagfohrt för Nedderdüütsch – de »Bevensen Tagung«

➤ – vun n 18.-20.09.2026

➤ in Bämsen (Bad Bevensen).

Dat Motto luut »Plattdüütsche Literatur – Allens blots Idyll...?«. Dat giff wedder en Barg Vödräag, Theater, Literaturbespreken un Kunzert. Ok »Op de Kist« is as all de Johrn dorbi.

➤ 20.09.2026 Plattdüütscher Gottesdienst Klock 10 in de Dreikönigskirche

mit Uwe Michelsen, Hamburg

Dat Programm is natokieken op de Siet vun de Vereen: www.bevensen-tagung.de.

Kalenner 2027

2027 kummt gauer as man denkt. In Harfst - rechtiedig to Wiehnachten kummt use Kalenner up'n Markt. Mark di dat all mal.

Gottesdeenste

För den Terminkalenner up use Website nehmt wi de Termine geern up. Meld de doch eenfach an usen Vereen. Denn find dar jedeen*e wat he söcht.

Rüsttied 2026

Good un Böös in de Bibel darmit willt wi us an de Rüsttied för Lektorda*innen un Prädikant*innen befragen. As Referent hebbt wi de Bibliodramatiker Uwe Fischer wunnen. Wir dreept us in dat

➤ Ev. Bildungshuus Rastede

➤ van n 23. - 25. Oktober 2026.

Kennt ji een*e de mitmaken will? Geevt disse Info eenfach wieter. Anmelden geiht dat bald los - find ji up

Wi freut us bannig up jo! (Anmeldeformular ünner den QR-Code)

Jens Wilkens

Spreker vun de plattdütschen Lektor*innen un Prädikant*innen in den Landeskark Hannover.

PLATTDÜÜTSCH IN DE KARK

NEDDERSASSEN BREMEN e.V.

Impressum

136. Rundbreef vun
Plattdüütsch in de Kark Neddersassen Bremen e.V.
Münchehäger StraÙe 6
35471 Loccum

Danke för een Spenden up us Konto:
IBAN: DE83 2805 0100 0092 8383 25

Redaktion: de Vörrand
jens.wilkens@evlka.de

Bilder hefft makt:
Imke Schwarz un öber de Landeskark Hannover / EMA

Immer aktuell up Stä

Use Vereen un wat noch so
Plattdütschet giff in't Internet

Karkendag 2027

In Düsseldorf von 5. bit 9. Mai - dar sind wi uck
»Du bist wertvull« (Jes. 43,4)